

Karte: U. Stephan

Koordinierungsräume in Deutschland
Koordinationsprostore v Německu
Obszary koordynacji w Niemczech

Oferty GRÜNE LIGA

Miejsce informacji dla organizacji ekologicznych
GRÜNE LIGA koordynuje już od wielu lat „akcje wodne” organizacji ekologicznych na terenie całych Niemiec. W ramach projektu wspieranego przez Ministerstwo Środowiska (Bundesumweltministerium – BMU) oraz Urząd Środowiska (Umweltbundesamt – UBA) chcemy

- *rozpowszechniać szybko i skutecznie informacje dotyczące Ramowej Dyrektywy Wodnej,*
- *promować wykraczającą poza działalność organizacji ekologicznych prace na płaszczyźnie państwa i landów oraz w obrebie międzynarodowego obszaru dorzecza Odry i Łaby,*
- *uzgadniać wspólne stanowiska.*

Służymy pomocą w organizacji **wykładów** i chętnie odpowiemy na dalsze pytania. Na Państwa prośbę prześlemy również **materiały informacyjne**.

Broszura informacyjna „WRRL-Info“

Broszury informacyjne dotyczące aktualnych tematów związanych z Ramową Dyrektywą Wodną zostaną wydane 6 razy w odstępach półrocznych w różnych językach (niemieckim, czeskim i polskim).

Strona internetowa www.wrrl-info.de

Więcej informacji dotyczących ramowej dyrektywy wodnej w Niemczech jak również terminy związane z tym tematem znajdziecie Państwo na naszej stronie internetowej www.wrrl-info.de.

Seminaria

Do wiosny 2006 przeprowadzimy co najmniej 6 seminariów dotyczących Ramowej Dyrektywy Wodnej. Szczególnie skupimy się na temacie międzynarodowego obszaru dorzecza Łaby i Odry. Nasze seminaria będą przeprowadzane w ścisłym porozumieniu z tamtejszymi organizacjami ekologicznymi.

Nabídka sdružení GRÜNE LIGA

Servis pro ekologická sdružení

GRÜNE LIGA již několik let podporuje aktivity ekologických organizací v oblasti vodní politiky na spolkové úrovni. V rámci projektu podporovaného spolkovým ministerstvem pro životní prostředí (Bundesumweltministerium – BMU) a spolkovým úřadem životního prostředí (Umweltbundesamt – UBA) chceme

- *efektivně a rychle šířit informace ohledně rámcové směrnice o vodě,*
- *podporovat spolupráci a komunikaci mezi ekologickými sdruženími jak na národní tak na mezinárodní úrovni v oblastech povodí Odry a Labe a*
- *odsouhlasovat společné postupy a stanoviska.*

Poskytujeme **přednášky** a v případě dotazů stojíme k dispozici. Na požádání zasiláme **materiály**.

Oběžník „WRRL-Info“ (Informace k RSV)

Oběžníky k aktuálním tématům v oblasti RSV budou vydány v šesti pokračováních, které vycházejí každý půlrok. Informace k RSV vyjdou vícejazyčně (v němčině, češtině a polštině).

Internetová stránka www.wrrl-info.de

Obsáhlé informace k prosazování RSV v Německu se souvisejícími termíny najdete na naší stránce www.wrrl-info.de.

Semináře

Do jara 2006 proběhne minimálně šest seminářů k Rámcové směrnici o vodě. Důraz bude přitom kladen na mezinárodní oblasti povodí Labe a Odry. Naše semináře budou vždy připravovány v úzké spolupráci s organizacemi aktivními v místě konání.

Angebote der GRÜNEN LIGA

Kontaktstelle für Umweltverbände

Die GRÜNE LIGA unterstützt seit Jahren die Wasseraktivitäten der Umweltverbände durch bundesweite Koordination. Im Rahmen des vom Bundesumweltministerium (BMU) und vom Umweltbundesamt (UBA) geförderten Projekts wollen wir

- *Informationen zur Wasserrahmenrichtlinie schnell und effizient verbreiten,*
- *die verbandsübergreifende Arbeit auf Ebene des Bundes und der Länder sowie international befördern, insbesondere innerhalb der Flusseinzugsgebiete von Oder und Elbe,*
- *gemeinsame Positionen abstimmen.*

Für **Vorträge** und Nachfragen stehen wir gerne zur Verfügung. **Material** schicken wir Ihnen auf Anfrage zu.

Newsletter „WRRL-Info“

Der Newsletter zu Themen rund um die WRRL (bislang 8 Ausgaben erschienen) wird mit sechs Ausgaben fortgesetzt, die halbjährlich erscheinen. Die WRRL-Infos erscheinen mehrsprachig (deutsch, tschechisch, polnisch).

Website www.wrrl-info.de

Umfangreiche Informationen zur Umsetzung der WRRL in Deutschland sowie Termine finden Sie auf unserer Website www.wrrl-info.de.

Seminare

Mindestens sechs Seminare zur Wasserrahmenrichtlinie werden wir bis Frühjahr 2006 durchführen. Der Schwerpunkt liegt dabei auf den internationalen Einzugsgebieten von Elbe und Oder. Unsere Seminare werden in enger Abstimmung mit den vor Ort aktiven Umweltverbänden vorbereitet.

Kurznachrichten und Termine

Kurzmeldungen und Termine bietet das „**Wasserblatt**“ der GRÜNEN LIGA, das monatlich per E-Mail verschickt wird. Für umfangreichere E-Mails mit aktuellen Dokumenten gibt es den **DNR-Wasserverteiler**, beides bestellbar per E-Mail unter wasser@grueneliga.de.

Materialsammlung zur WRRL auf CD

Im Laufe des Projektes werden wir eine Materialsammlung zur Wasserrahmenrichtlinie auf CD erstellen.

Kontakt

GRÜNE LIGA e.V.
Bundeskontaktstelle Wasser

Michael Bender, Tobias Schäfer,
Katrin Kusche
Prenzlauer Allee 230
10405 Berlin
Tel: +49 (0)30 44 33 91 -44
Fax: +49 (0)30 44 33 91 -33
Web: www.wrrl-info.de
E-Mail: wasser@grueneliga.de

Stand: 9/2004

Karte: Stephan Gunkel / ERN – European Rivers Network

Das Projekt „Grenzüberschreitende WRRL-NGO-Netzwerke“ wird finanziell vom Bundesumweltministerium und vom Umweltbundesamt gefördert. Die Förderer übernehmen keine Gewähr für die Richtigkeit, die Genauigkeit und die Vollständigkeit der Angaben sowie für die Beachtung privater Rechte Dritter. Die geäußerten Ansichten und Meinungen müssen nicht mit denen der Förderer übereinstimmen.

Gewässerschutz durch die EG-Wasserrahmenrichtlinie Information und internationale Vernetzung der Umweltverbände

Ochrona zbiorników wodnych zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną UE Informacja i międzynarodowa współpraca organizacji ekologicznych

Ochrana vod prostřednictvím Rámcové směrnice o vodní politice EU Informace a mezinárodní propojení ekologických sdružení

Gewässerschutz durch die Wasserrahmenrichtlinie

Umweltziele der Wasserrahmenrichtlinie

Das zentrale Ziel der Wasserrahmenrichtlinie (WRRL) ist der gute ökologische und chemische Zustand der Gewässer in der EU, der bis 2015 erreicht werden soll. Zugleich gilt ein generelles Verschlechterungsverbot. Die Aufgaben der Wasserwirtschaft erweitern sich damit um eine ökologische Zielstellung. Allerdings existieren auch Ausnahmeregelungen, die z.B. für die „erheblich veränderten Gewässerkörper“ gelten.

Für das Grundwasser wird ein guter chemischer und mengenmäßiger Zustand angestrebt. Die Vorgaben für die chemische Qualität des Grundwassers werden noch in einer Tochterrichtlinie festgelegt.

Für eine Reihe von Schadstoffen, so genannte prioritäre Stoffe, werden EU-weite Maßnahmen ergriffen, um ihre Konzentrationen in den Gewässern zu reduzieren.

Für die Nutzung von Wasser gilt der Grundsatz kostendeckender Preise, wobei auch Umweltkosten zu berücksichtigen sind.

Grundlage für die Bewirtschaftung der Gewässer sind künftig Bewirtschaftungspläne und Maßnahmenprogramme.

Bestandsaufnahme – der „Bericht 2005“

Die Bestandsaufnahme des Zustands der Gewässer wird EU-weit im Frühjahr 2005 abgeschlossen. Sie beinhaltet im wesentlichen

- die Beschreibung der Gewässer („Wasserkörper“)
- eine Analyse der Gefährdungen und Belastungen
- eine vorläufige Einschätzung des ökologischen Zustands.

Die Ergebnisse sollen der Öffentlichkeit zugänglich sein.

Überwachung der Gewässerqualität – Monitoring

Um den Zustand der Gewässer zu überwachen sowie potentielle Belastungen und ihre Ursachen zu ermitteln, werden in den Flussgebieten Monitoringnetze eingerichtet. Sie müssen bis zum Jahr 2006 einsatzfähig sein.

Bewirtschaftungspläne und Maßnahmenprogramme

Die Umweltziele der Wasserrahmenrichtlinie sollen durch Bewirtschaftungspläne und Maßnahmenprogramme erreicht werden. Sie werden von 2006 bis 2009 erstmalig erarbeitet und gelten jeweils für Einzugsgebiete großer Flüsse, die so genannten „Flussgebietseinheiten“.

Beteiligungsrecht der Umweltverbände

Die Wasserrahmenrichtlinie verpflichtet die EU-Staaten, der Öffentlichkeit ausreichend Gelegenheit zur Stellungnahme zu den Entwürfen der Bewirtschaftungspläne zu geben. Daneben besteht aber auch die Pflicht, bereits frühzeitig eine „aktive Beteiligung“ aller interessierten Stellen am gesamten Umsetzungsprozess der Richtlinie zu fördern (Art. 14 WRRL).

Diese umfangreiche Beteiligung der Öffentlichkeit an der wasserwirtschaftlichen Planung ist ein Novum. Es gibt zwischen den EU-Staaten und auch zwischen den Bundesländern erhebliche Unterschiede darin, wie die Beteiligung der Öffentlichkeit in der Praxis organisiert wird. Die Umweltverbände sind aufgerufen, ihr Beteiligungsrecht einzufordern und von ihren Mitsprachemöglichkeiten Gebrauch zu machen.

Fahrplan zur Umsetzung der WRRL (Auszug)	
2003	Umsetzung in nationales Recht, Bestimmung der zuständigen Behörden
2004	Bestandsaufnahme zur Gewässersituation („Bericht 2005“)
2006	Installation der Monitoringnetze, Zeitplan und Arbeitsprogramm für Bewirtschaftungspläne
2006-09	Aufstellung der Bewirtschaftungspläne mit Maßnahmenprogrammen, Anhörung der Öffentlichkeit
2010	Wasserpreispolitik wirksam
2012	Umsetzung von Maßnahmen
2015	Erreichen der Umweltziele

ursprünglich für Ende 2003 vorgesehen:
Verabschiedung der Grundwasser-Tochterraichtlinie mit Qualitätszielen für den guten chemischen Zustand
Vorschläge der EU-Kommission zu prioritären Stoffen (Maßnahmen zur Reduzierung der Belastung, Qualitätsnormen)

Ochraha vod pomocí Rámcové směrnice o vodách

Ekologické cíle Rámcové směrnice o vodách

Hlavní cíl Rámcové směrnice o vodách (RSV) je dosažení dobrého ekologického a chemického stavu vod v EU, a to do roku 2015. Zároveň platí všeobecný zákaz zhoršování stavu vodních zdrojů. Úkoly vodního hospodářství se tak rozšiřují o další ekologický cíl. Existují ovšem i výjimky, např. u takzvaných „silně změněných vodních útvarů“, pro které platí odlišné cíle.

Pro podzemní vody je požadován dobrý chemický stav a zachování jejich objemu. Přesné definice chemické kvality podzemních vod budou uvedeny v jedné z dceřinných směrnic.

Pro řadu zvlášt' nebezpečných škodlivin, takzvaných prioritních látek, jsou v rámci EU vymezena určitá opatření, která směřují k omezení jejich koncentrace ve vodních útvech.

Pro využívání vodních zdrojů platí zásada stanovení takové ceny vody, která by pokryla všechny náklady, včetně ekologických.

Východiskem pro hospodaření s vodstvem budou plány povodí a programy opatření.

Inventarizace stavu vod – „Zpráva 2005“

Inventarizace stavu vodních zdrojů bude v rámci EU uzavřena počátkem roku 2005. V zásadě obsahuje:

- popis vodních zdrojů („vodních útvarů“)
- analýzu jejich ohrožení a zatížení
- předběžný odhad ekologického stavu.

Výsledky by měly být přístupné veřejnosti.

Sledování kvality vod – monitoring

Pro kontrolu kvality vod a vyhodnocení potencionálního zatížení vodních útvarů a jeho příčin budou v jednotlivých oblastech povodí zřízeny monitorovací sítě. Ty musí být do roku 2006 připraveny k zahájení provozu.

Plány povodí a programy opatření

Ekologické cíle Rámcové směrnice o vodě by měly být dosaženy prostřednictvím plánů povodí a programů opatření. Tyto dokumenty budou nejprve vypracovány v letech 2006 až 2009. Jejich platnost se vztahuje na všechny vodní útvary a jsou zpracovávány pro oblasti povodí velkých řek.

Právo spoluúčasti ekologických organizací

Rámcová směrnice o vodě zavazuje státy EU poskytnout dostatek příležitostí k účasti veřejnosti při přípravě plánů povodí. Mimo jiné je v ní uvedena výzva k „aktivní spoluúčasti“ všech zájemců na společném procesu prosazování směrnice (Článek 14 RSV).

Tato rozsáhlá účast veřejnosti na přípravě vodohospodářských plánů představuje novinku v evropské legislativě. Proto také vznikají jak mezi státy EU, tak i mezi jednotlivými spolkovými zeměmi značné rozdíly ve způsobu organizace spoluúčasti laické a odborné veřejnosti. Ekologická sdružení jsou vyzvána domáhat se práva spoluúčasti a využít možnosti spolurozhodování.

Časový plán implementace RSV (výběr)	
2003	Prosazení do národního práva, určení příslušných úřadů
2004	Inventarizace stavu vod („Zpráva 2005“)
2006	Zprovoznění monitorovacích sítí, časový plán a pracovní program pro plány povodí
2006-09	Sestavení plánů povodí a programů opatření, konzultace s veřejností
2010	Zavedení nové cenové politiky pro nakládání s vodami
2012	Prosazení opatření
2015	Dosažení ekologických cílů

původně do konce roku 2003 mělo být provedeno:
schválení dceřinné směrnice o podzemních vodách s definicí předpokladů pro dosažení dobrého chemického stavu
návrhy Evropské komise ohledně prioritních látek (opatření k redukci zatížení a normy kvality)

Ochraha zbiorników wodnych zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną

Cele ekologiczne dyrektywy

Głównym celem Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) jest dobry stan chemiczny oraz ekologiczny wód w Unii Europejskiej, który powinien być osiągnięty do 2015 roku. Jednocześnie obowiązuje generalny zakaz pogarszania się (jakości wód). Wraz z dyrektywą rozszerzają się cele gospodarki wodnej o aspekty ekologiczne. Ponadto obowiązują także przepisy wyjątkowe dla np. tak zwanych „poważnie zmienionych zbiorników wodnych”.

W przypadku wód podziemnych dąży się do zachowania dobrego stanu jakościowego i ilościowego wód. Przepisy dotyczące chemicznej jakości wód będą jeszcze podane w odpowiedniej dyrektywie „córce“.

Dla substancji uznanych za szkodliwe, tzw. substancje priorytetowe, będą w całej Unii Europejskiej zastosowane środki redukcji ich koncentracji w wodzie.

Ceny konsumpcyjne wody nie powinny przekraczać poniesionych kosztów, w których mają być także uwzględnione koszty ekologiczne.

Podstawą dla gospodarki wodnej będą plany zagospodarowania oraz środki programowe.

Spis zasobów wodnych – „Raport 2005“

Sprawozdanie o zasobach i stanie jakości wód będzie zawierało głównie:

- opis zasobów wodnych
  - analizę zagrożeń oraz obciążeń
  - tymczasowe oszacowanie stanu ekologicznego wód
- Wyniki analizy powinny być podane do użytku publicznego.

Nadzór jakości wód – monitoring

Aby nadzorować stan jakości wód i potencjalne zagrożenia oraz znaleźć ich przyczyny, będą na terenach dorzeczy zainstalowane sieci monitoringowe. Powinny one być oddane do użytku do 2006 roku.

Plany zagospodarowania oraz środki programowe

Ekologiczne cele Ramowej Dyrektywy Wodnej powinny być osiągnięte przez plany gospodarcze oraz środki programowe. Będą one od 2006 do 2009 obowiązywać dorzecza dużych rzek, tzw. jednostki rzeczne.

Prawo współdziałania organizacji ekologicznych

Ramowa Dyrektywa Wodna zobowiązuje kraje Wspólnoty do umożliwienia opinii publicznej zajęcia stanowiska dotyczącego projektów zagospodarowania. Artykuł 14 dyrektywy zobowiązuje kraje do wspierania „aktywnego uczestnictwa” wszystkich zainteresowanych Ramową Dyrektywą Wodną, podczas całego procesu jej wdrażania.

Nowym elementem dyrektywy jest duży współdziałal społeczeństwa podczas tworzenia planów gospodarczych. Między krajami Unii Europejskiej istnieją spore różnice w praktycznej współpracy z opinią publiczną. Organizacje ekologiczne powinny teraz wykorzystać swoje prawo do współdziałania w procesie decyzyjnym oraz skorzystać z danego im prawa głosu.

Plan wdrożenia RDW (streszczenie)	
2003	wdrożenie do prawa narodowego, wyznaczenie właściwego urzędu
2004	spis stanu zasobów wodnych („Raport 2005“)
2006	instalacja sieci monitoringowych, harmonogram oraz program pracy dla planów zagospodarowania
2006-09	współdziałanie planów gospodarczych ze środkami programowymi, wysłuchanie opinii publicznej
2010	działająca polityka cenowa wody
2011	wdrożenie środków programowych
2015	osiągnięcie celów ekologicznych

wcześniej przewidziane na koniec 2003:
Uchwalenie dyrektywy dotyczącej jakości i dobrego stanu chemicznego wód gruntowych
Propozycje komisji europejskiej odnośnie priorytetowych substancji (środki redukcji obciążenia wód, normy jakościowe)